

เขตพิเศษยุทธศาสตร์แห่งชาติคั้นโซ ต้นแบบเขตเศรษฐกิจ พิเศษภาคตะวันออก?

**เตรียมความพร้อมประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการจัดตั้ง
เขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนไทย เพื่อรองรับการลงทุนและการค้า
ระหว่างประเทศ พร้อมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้าชายแดน
และการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นไปแบบก้าวกระโดด**

ช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ในการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่มีการพูดถึงกันมาก คือ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนประเทศไทยเพื่อรองรับการลงทุนและการค้าระหว่างประเทศในหลากหลายรูปแบบ ทั้งในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้าชายแดนและการท่องเที่ยว ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีพัฒนาการในการกำหนดพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษใน 10 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดสงขลา จังหวัดเชียงราย จังหวัดหนองคาย จังหวัดนครพนม จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดนราธิวาส

อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษหรือเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวยังไม่มีความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากกฎหมายรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยังอยู่ระหว่างการพิจารณาในกระบวนการนิติบัญญัติ รัฐบาลจึงได้มีการกำหนดพื้นที่นำร่องในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างก้าวกระโดดของภูมิภาค ในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคตะวันออก คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง โดยจัดทำเป็นคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 2/2560 เรื่อง การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อกำหนดมาตรการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไปพลางก่อนในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายมารองรับ และได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาศึกษาโครงสร้างการทำงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทยและโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (East Economic Corridor : EEC) มีแนวทางใกล้เคียงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแห่งชาติคั้นโซ ประเทศญี่ปุ่นหรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและโครงการ EEC ของประเทศไทยต่อไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอรายงานผลการศึกษาดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ผ่านมา โดยผลการศึกษานั้นพบว่าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแห่งชาติคั้นโซจัดตั้งขึ้น

ในปี 2557 เพื่อผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ครอบคลุม 12 พื้นที่ และใช้เป็นเขตสำหรับทดลองการปฏิรูปกฎหมายและระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อภาคธุรกิจ ตลอดจนการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจและพำนักในประเทศญี่ปุ่นได้อย่างสะดวก

การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแห่งชาติคันไซนั้น มีการออกกฎหมาย National Strategic Special Zone และประกาศพื้นที่เขตพิเศษ 6 พื้นที่ ซึ่งต่อมาได้มีการกำหนดเพิ่มเติมอีก 6 พื้นที่ รวมเป็น 12 พื้นที่ และกำหนดเป็นพื้นที่พัฒนาหลัก 9 แห่ง (Strategic Bases) ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อยอดพื้นที่ที่มีศักยภาพอยู่แล้ว โดยมีกิจการเป้าหมายในด้านการวิจัยพัฒนาและการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และพลังงานสมัยใหม่ และมีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในด้านการเงินภาษี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดตั้ง One-stop Service ด้านการลงทุน การให้บริการสถานที่ตั้งสำนักงานชั่วคราวในระยะแรก โดยไม่คิดค่าบริการ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการเข้ามาลงทุนของบริษัทต่างชาติ และการเข้ามาพำนักในประเทศของคนต่างชาติ

พื้นที่พัฒนาหลัก 9 แห่ง (Strategic Bases) ประกอบด้วย

- ▶ **Harima Science Garden City** เน้นนวัตกรรมด้านเวชภัณฑ์ยา โดยใช้เทคโนโลยีแสงซินโครตรอน การพัฒนาเครื่องสร้างการแผ่รังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าประสิทธิภาพสูง และพัฒนาวัสดุประหยัดพลังงาน
- ▶ **Kobe Biomedical Innovation Cluster Area** เน้นเทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจวินิจฉัย การค้นคว้าทางเวชภัณฑ์ การพัฒนาหุ่นยนต์และอุปกรณ์ผ่าตัด การฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์ และการส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยในการเข้าสู่ตลาด
- ▶ **Northern Osaka (Saito) Area** เน้นการวิจัยทดลองทางการแพทย์ การสร้างต้นแบบชุมชนอัจฉริยะ (Smart City) และการพัฒนาบุคลากรผ่านโครงการวิจัย
- ▶ **Osaka Station Area** เน้นการทดลองวิจัยทางการแพทย์ การพัฒนาหุ่นยนต์และอุปกรณ์ผ่าตัด การพัฒนาโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารความเร็วสูงเพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการจัดประชุม สัมมนา นิทรรศการ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว (Meetings, incentives, conferencing, exhibitions : MICE)
- ▶ **Yumeshima and Sakishima Area** เน้นการพัฒนาศูนย์วิจัยแบตเตอรี่เพื่ออุตสาหกรรม การสร้างต้นแบบชุมชนอัจฉริยะ (Smart City) การส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยในการเข้าสู่ตลาด และการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากการจัดประชุม สัมมนา นิทรรศการ

และการส่งเสริมการท่องเที่ยว (Meetings, incentives, conferencing, exhibitions : MICE)

- ▶ **Kyoto City Area** เน้นการทดลองวิจัยทางการแพทย์ การพัฒนาบุคลากรผ่านโครงการวิจัย การพัฒนาชุดตรวจวินิจฉัย และการรักษาในระดับเซลล์
- ▶ **Keihana Science City Area** เน้นการสร้างต้นแบบชุมชนอัจฉริยะ (Smart City) ศูนย์กลางนวัตกรรม โครงการทดลองด้านพลังงานสมัยใหม่ และการนำผลการวิจัยด้านพลังงานไปสู่การปฏิบัติ
- ▶ **Hanshin Port Area** เน้นการพัฒนาท่าเรือเพื่อเป็นเครือข่ายการขนส่งในประเทศ การฝึกอบรมบุคลากรทางการแพทย์และอุตสาหกรรม การสร้างต้นแบบชุมชนอัจฉริยะ (Smart City)
- ▶ **Kansai International Airport Area** เน้นการปรับปรุงกระบวนการนำเข้า-ส่งออกเวชภัณฑ์ยา และอุปกรณ์ทางการแพทย์ การให้บริการเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ยา และการเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางอากาศ

นอกจากนี้ ยังมีการตั้งสภาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีทั้งผู้แทนรัฐบาล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนภาคเอกชน เข้ามาร่วมกันจัดทำแผนการพัฒนา และข้อเสนอการปฏิรูปกฎระเบียบต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดมาตรการสนับสนุนเพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นอกเหนือไปจากมาตรการของรัฐบาล ซึ่งในการเปรียบเทียบกับโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (East Economic Corridor : EEC) กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแห่งชาติคันไซนั้น พบว่ามีความใกล้เคียงกันมาก ทั้งในด้านกฎหมาย กลไกการบริหารจัดการ และบทบาทภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางของเขตพิเศษยุทธศาสตร์คันไซมาปรับใช้กับโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (East Economic Corridor : EEC) และประยุกต์ใช้กับเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ ประเด็นที่น่าติดตามเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งจะมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนแล้ว ก็คงต้องติดตามแนวทางการพัฒนาเมืองและการขยายตัวของเมืองในพื้นที่ดังกล่าวที่เกิดจากการเข้ามาอยู่อาศัยของนักลงทุนต่างชาติ และคนที่เข้าไปทำงานทั้งคนไทยและคนต่างชาติ ซึ่งก็อาจจะเกิดผลกระทบต่อคนในพื้นที่ทั้งข้างบวกและทางลบต่อไปด้วย ☹

